

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องกระบวนการเข้าสู่การจ้างงานของแรงงานข้ามชาติลาวในภาคอุตสาหกรรมในภาคอีสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากระบวนการเข้าสู่การจ้างงานของแรงงานข้ามชาติลาวในระบบภาคอุตสาหกรรม 2. ศึกษาปฏิสัมพันธ์และการปฏิบัติการของรัฐ และผู้ประกอบการและการจัดการแรงงานที่มีต่อวิถีชีวิตแรงงานข้ามชาติลาว 3. ศึกษาวิถีชีวิตของการทำงานภาคอุตสาหกรรม การปรับตัว ต่อสู้ ต่อรอง ของแรงงานข้ามชาติลาวในพื้นที่ที่อยู่ในเมืองที่แรงงานยายถิ่นมา โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ การศึกษารายกรณีแรงงานข้ามชาติลาวในภาคอุตสาหกรรม การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานพัฒนาเอกชนและผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่าวิถีชีวิตแรงงานข้ามชาติลาวในภาคอุตสาหกรรมในภาคอีสาน ภายใต้วิธีการและเงื่อนไขของรัฐและทุนที่มีวิธีการสะสมทุนจากการชูดรีดมูลค่าส่วนเกินจากแรงงานข้ามชาติ ผู้เขียนใช้แนวคิดแนวคิดลักษณะข้ามชาติจากเบื้องล่าง (Transnationalism from Below) และแนวคิดลักษณะข้ามชาติในมิติการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์การเมือง ของ David Harvey (2003) เรื่องการแก้ช่องเชิงเวลาและพื้นที่ (Spatio-temporal fix) แนวคิดกลยุทธ์ปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน(tactics in everyday life) พบว่าวิถีชีวิตการทำงานของแรงงานในแต่ละโรงงานมีความมีลักษณะร่วมของการทำงานของคล้ายคลึงกันคือเป็นงานที่ลำบาก ทำงานหนักต่อเนื่องหลายชั่วโมงวันหนึ่ง ๆ ได้ค่าแรงรายวันต่ำ สวัสดิการน้อยและเป็นงานที่มีความเสี่ยงกับสุขภาพและความปลอดภัยของชีวิต การจัดการดูแลแรงงาน ภายใต้กลยุทธ์ต่าง ๆ ของผู้ประกอบการทั้งการสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ การสร้างระบบอุปกรณ์ การให้สวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้แรงงานต้องเบียดบังตนเองให้ทำงานหนักและเสี่ยงอันตรายมากขึ้นเพื่อให้ได้สิ่งตอบแทนที่มากขึ้น และท่ามกลางภาวะกดดันต่าง ๆ ทำให้แรงงานต้องปรับตัว ต่อสู้ ต่อรองในการทำงานชีวิตอย่างภายใต้สภาพการทำงานและสภาพความเป็นอยู่ในพื้นที่ใหม่ ข้อเสนอเชิงนโยบายคือรัฐควรปรับแนวคิดในการบริหารจัดการแรงงานด้วยแนวคิดการส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ และแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนและความมั่นคงของมนุษย์ควบคู่กันไป และให้ความสำคัญกับระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติการ รวมถึงการสร้างระบบและกลไกที่ชัดเจนทุกระดับในการที่จะบริหารจัดการแรงงานได้อย่างมีประสิทธิผล

ABSTRACT

The research on employment processes among Laotian migrant workers in the industrial sector in the North East of Thailand aims to: 1) study employment process among Laotian migrant workers in the industrial sector, 2) study the interaction and operation of the government, entrepreneurs and labor management towards the lifestyle of Laotian migrant workers, 3) study working life in the industrial sector, the adjustment, struggle, and negotiation of Laotian migrant workers in their area of migration. The research was conducted using the qualitative method of interviews with individual Laotian migrant workers in the industrial sector, interviews with individuals involved with labor management including the government sector, private development agencies and entrepreneurs. The research findings showed that the lifestyle of Laotian migrant workers in the industrial sector in the North East of Thailand was under the method and condition of government funding, which had ways to increase this fund by extracting surplus value from migrant workers.

The researcher used the concepts of Transnationalism from below and transnationalism in the dimension of the political economy analysis of David Harvey (2003) with regard to spatio-temporal fix and tactics in everyday life. It was found that the work life of migrant workers in each factory had common characteristics, e.g. they had to work hard and for long hours each day, they earned low daily wages and inadequate benefits, and their jobs exposed them to certain health and safety risks. It was also found that the tactics of entrepreneurs in terms of incentives in various forms — patronage systems and benefits — had forced migrant workers to work harder and expose themselves to greater risks in order to earn greater compensation. In addition, amid pressure, these migrant workers had to adjust, struggle and negotiate in order to survive in the new workplace and with new living conditions. Certain policies were proposed, such as the government should adjust labor management theories by incorporating an economic promotion concept, a national security concept, a human rights and human security concept, should place importance on the local level, the actual area of operation, and should establish a clear system and mechanism at all levels in order to perform labor management more effectively.